

## Pravopisná reforma (1993) – hlavní změny:

### 1. Psaní přejatých slov

- **s > z** – přiblížení se mluvené podobě, ale Dodatek přijímá i dublety (podoby se -s- mají ráz knižní) *romantismus / romantizmus, renesance / renesance, diskuse / diskuze, gymnasium / gymnázium, kurs / kurz, prezentace / prezentace...*
- změna v označování délky nad samohláskami, upřednostnění kratších podob, ale možné jak s délkou, tak bez ní: *archív / archiv, citrón / citron, penicilín / penicilin, balón / balon...*
- přiblížení mluvené podoby cizích slov psané: *mejkap* (z *makeup*), *džus* (z *juice*), *džez* (z *jazz*)...

### 2. Psaní velkých písmen

- u názvů ulic a míst obecně (první písmeno názvu velké a po předložce opět velké!): *ulice Na Zahrádkách, Na Můstku, Mezi Zahrádkami, restaurace U Medvídků, hostinec Na Špici*
- názvy náměstí: *náměstí* (obecný pojem) *Krále Jiřího z Poděbrad, náměstí Svobody*  
!ALE zastávka *Náměstí Svobody*
- významných budov: *Chrám sv. Víta* (bere se jako jedinečný)  
!ALE *chrám sv. Barbory v Kutné Hoře*
- církevních svátků: *Hromnice, Hod boží (Boží hod), Vánoce, Velikonoce, Dušičky*

### 3. Príslovečné spřežky

- např. *natřít na modro / namodro, do nedávna / donedávna, za stara / zastara*

### 4 Změny v tvarosloví

- tvary pocitované jako spisovné byly připojeny jako dublety → dvojí možné tvar
- **3. třída slovesná:** *já kupuji / kupuju* (hovorové), *oni kupují / kupujou*  
*já kryji / kryju, oni kryjí / kryjou*
- **1. třída:** *já mažu* (nikoli *já maži*), *oni mažou* (nikoli *oni maži*)
- **2. třída:** *šlápl / šlápnul*  
!ALE *škrábl* (nikoli *škrábnul*)
- **4. třída:** *oni sázejí / sází* (stejný tvar jako pro 3. osobu j. č.)  
!ALE *oni prosí* (nikoli *prosejí*), *oni trpí* (nikoli *trpějí*)
- **moci** (též i *moct*): *já mohu / můžu, oni mohou / můžou*

- **Infinitivní koncovka:** dříve **-t / -ti** (*vésti*), dnes **-ti** vnímána archaicky a neutrální je **-t** (*vést*) nebo **-ci / -ct** (*péci / péct*)
- **Číslovky tři, čtyři:** 2. pád *do tří / třech* (nově), *do čtyř / čtyřech*  
!ALE *do dvou* (nikoliv *dvouch*)
- **Přivlastňovací zájmena můj, tvůj, svůj** – v ženském rodě v jednotném čísle stažené i nestažené tvary: 2. p. *bez mé, bez tvé, bez své* (matky) / *bez její, její, její* (matky)
- **Podst. jméno ruka:** 2. p. *bez rukou / bez ruk, bez nohou / bez noh*

## Vyjmenovaná slova

### B

- **být, bydlet (obyvatel, byt, příbytek, nábytek, dobytek), obyčej, bystrý, bylina, kobyla, býk; babyka**
- Bystřice, Kobylisy, Bydžov, Přibyslav, Bylany, Hrabyně; Zbyněk

bílý	býlí
bílí	
bidlo	bydlo
bít	být
sbít	zbýt
zbít	
nabít	nabýt
dobít	dobýt

### L

- **slyšet, mlýn, blýskat se, polykat, plynout, plýtvat, vzlykat, lysý, lýko, lýtko, lyže, pelyněk, plyš; plytký**
- Volyně

líčit	lýčit
líčený	lýčený
líška	lyška
vyplývat	vyplívat
blýská se	blízka
slinit	slynout

### M

- **my, mýt, myslet, mýlit se, hmyz, myš, hlemýžď, mýtit, zamykat, smýkat, dmýchat, chmýří, nachomýtnout se; sumýš, mys, mykat**
- Litomyšl, Nezamyslice, Vysoké Mýto, Kamýk nad Vltavou, Myjava; Přemysl, Nezamysl

mi	my
mít	mýt
namítat	vymýtit
milý	mýlí se

### P

- **pýcha, pytel, pysk, netopýr, slepýš, pyl, kopyto, klopýtat, třpytit se, zpytovat, pykat, pýr, pýřit se, čepýřit se; pyj, pýchavka**
- Přepychy, Solopysky, Chropyně, Pyšely; Spytihněv

píchá	pýcha
pilovat	opylovat
slepíš	slepýš
pil	pyl

pisk	pysk
pikat	pykat

**S**

- **syn, sytý, sýr, syrový, sychravý, usychat, sýkora, sýček, sysel, syčet, sypat**
- Sychrov, Bosyně, Syneč; Silva i Sylva

sípat	sypat
sírový	syrový
sírý	syřý
sirný	
síra	sýr

**V**

- **vy, vy-/vý-, vysoký, výt, výskat, zvykat, žvýkat, vydra, výr, povyk, výheň; vyžle, vykat, cavyky, vyza**
- Vyškov, Výtoň, Vyšehrad, Vysokov, Vysočany, Vysočina

vít	výt
vír	výr
vískat	výskat
vížka	výžka

**Z**

- **brzy, jazyk, nazývat**
- Ruzyně

brzičko	brzy
nazývat se	nazývat se

**Souhrnné cvičení:**

Mas\_\_itá strava je s\_\_tá. Budeš se muset v\_\_c zab\_\_vat učením. V\_\_v\_\_klaný zub konečně v\_\_padl. Slamníky b\_\_ly ušity z p\_\_tlov\_\_ny. Oči slep\_\_še jsou mal\_\_čké a nenápadné. Teta z\_\_skala místo jako um\_\_vačka nádobí. Zb\_\_la nám milá vzpom\_\_nka. V\_\_ce přem\_\_šlej, než začneš jednat. S\_\_rovinka je chutná houba, která se může jíst i zas\_\_rova. M\_\_slivna měla novou om\_\_tku. Ps\_\_k se sv\_\_nul do klub\_\_čka. P\_\_tí l\_\_hových nápojů je nezdravé. V\_\_stava se nám velice l\_\_b\_\_la. Holenní kost je s\_\_lnější než l\_\_tková. Kluk se ob\_\_čejně začal prát, ale nakonec b\_\_l obv\_\_kle b\_\_t. Koncem pros\_\_nce začíná opět přib\_\_vat dne a ub\_\_vat noci. V\_\_zval jsem ho, aby mi to v\_\_světtil, ale on mne odb\_\_l. Na os\_\_ce seděl s\_\_ček. Mateřídouška patří mez\_\_p\_\_skaté rostl\_\_ny.